### معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم در گفت‌وگو با «شهروند» از وضع پایان نامه فروشی و مقاله نویسی در ایران می گوید

# پایان نامه فروشی با بخشنامه و لایحه از بین نمی رود

**بیکاری، مدرک گرایی و گسترش بی رویه دانشگاه‌ها، دلایل اصلی مشکلات مقاله نویسی در ایران هستند**

**هنوز برخی از متخلفان پایان نامه نویسی نمی دانند کارشان جرم است**

**کمیته های اخلاق راهی برای برخورد با پایان نامه نویسی است**

**محمد باقرزاده|** در نخستین روزهای آغاز سال تحصیلی ۹۲ و با حکم «جعفر توفیقی»، سرپرست وقت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، «وحید احمدی» معاونت پژوهش و فناوری پرچالش‌ترین وزارتخانه دولت تدبیروامید را برعهده گرفت و با وجود چندین تغییر در رأس این وزارتخانه، او به اجرایی کردن برنامه‌های خود مشغول بود. احمدی که حالا «استاد تمام» رشته مهندسی برق و عضو ۵۶ ساله هیأت‌علمی دانشگاه تربیت‌مدرس است، پیش از این، مسئولیت‌های فراوانی از ریاست گروه مهندسی برق، سردبیری نشریه علمی-پژوهشی، ریاست چندین کنفرانس علمی تا عضویت در هیأت موسس جمعیت ایرانی پیشبرد ارتباط با صنعت و دانشگاه و.. را برعهده داشته و در این سال‌ها بیش از ۲۵۰ مقاله تخصصی هم منتشر کرده است. معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم همچنان که معتقد است دیپلماسی دولت کنونی، تصویر تازه‌ای از چهره علمی ایران به دنیا نشان داده یکی از مهم‌ترین برنامه‌های خود را دفاع از حیثیت علمی کشور در مقابله با تقلب و تخلف علمی می‌داند. او همچنین از طرح آمایش، انعقاد قرارداد با دیگر وزارتخانه‌ها، ارتباط با دانشگاه‌های معتبر دنیا و به‌روز کردن رشته‌های دانشگاهی به‌عنوان مهم‌ترین برنامه‌های خود سخن می گوید. در ادامه گفت‌وگوی «شهروند» با معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم را که عصر یک روز پاییزی و در دفتر او انجام شده، می‌خوانیم.

**با بحث مهم این روزها یعنی پایان‌نامه‌فروشی و مقاله‌نویسی شروع کنیم، چه شد که ما به اینجا رسیدیم و چگونه می توان با این پدیده شایع، مقابله کرد؟**

مناسب است به صورت علمی و دقیق با موضوع و ریشه‌ها برخورد کنیم تا در این صورت افرادی که اهل فن هستند و هم افرادی که موضوع را دنبال می کنند، برایشان روشن شود. در ایران از حدود ۱۳-۱۲ سال قبل بحث ورود به تولید مقاله و حضور در مجامع علمی شروع شد و قبل از آن ما خیلی در دنیا مطرح نبودیم، تقریبا از سال ۸۲-۸۱ موضوع مقاله‌نویسی و تشویق اعضای هیأت علمی برای ورود به عرصه مقاله‌نویسی شروع شد. در طول این مدت وزارت علوم و مجموعه دانشگاه‌ها تلاش‌شان این بود که یک حضور و ظهوری در علم بین‌الملل داشته باشند. این اصل موضوع بود که دانشگاه‌های ما خروجی‌شان مطرح باشد. قبل از این، ما اصلا مطرح نبودیم که مثلا بگوییم در آی‌اس‌آی یا اسکوپوس چندم هستیم یا چه اندازه به مقالات ما ارجاع داده می‌شود. این موارد وجود نداشت؛ درست یا نادرست دانشگاه‌ها کار خود را می کردند. در راستای این رویکرد، آیین‌نامه‌های مختلفی تنظیم شد، از جمله آیین‌نامه‌های مربوط به دفاع از تز دکترا و ارتقای اعضای هیأت‌علمی با این هدف که اعضای هیأت علمی را تشویق و ترغیب کند، دستاوردهای علمی خود را در مجلات بین‌المللی منتشر کنند؛ به نظر من حرکت بسیار بزرگی بوده است، از این جهت که یک چهره قابل‌قبول علمی در صحنه بین‌المللی داشته باشیم. یعنی اگر شما نمی‌خواستید وارد این صحنه شوید، کسی هم بحث تقلب را مطرح نمی کرد. اگر همان حرکت آهسته را پی می گرفتیم، کسی هم ایراد نمی گرفت. این حرکت تند که طراحی شد و صورت گرفت، نهایتا ما را به مشکلات کنونی رساند. پس واقعیت این است که ما عزم خود را جزم کردیم که در دنیای علمی حضور داشته باشیم و خود این حرکت بحث‌های جدیدی را به وجود آورد. در کنار این، ما موضوع مشکل اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاهی را داشتیم که باعث شد حرکت به سمت تحصیلات تکمیلی سوق یابد. مورد دیگر، وجود نداشتن کنترل ظرفیت‌های دانشجویی و اساتید بود که ما با حجم زیادی دانشجو روبه‌رو شدیم. طبیعتا در این شرایط تعدادی از استادان ما تعداد بالایی دانشجو تحصیلات تکمیلی داشتند، بدون آن که بتوانند کنترل کنند و این باعث شد برخی از آنها نظارت لازم و کافی را به کار و پروژه دانشجو نداشته باشند. بحث دیگر این بود که چون این پایان‌نامه و پروژه‌ها مرتبط با کاربرد و نیازهای جامعه نبود، بیشتر تلاش بر این بود که فقط مقاله‌ای از آن منتشر شود و طبیعتا این مقاله هم خیلی کیفیت لازم را نداشت. گسترش و توسعه بی‌رویه مراکز آموزش عالی هم از دیگر مشکلات این حوزه بوده است که هم کیفیت و هم نظارت را تحت تأثیر قرار داد.

**و این که بعضی واحدهای ضعیف دانشگاهی شرط ارایه مقاله را برای دفاع از پایان‌نامه کارشناسی ارشد، اجبار کردند، هم تأثیر گذار بود.**

بله این هم هست. بالاخره هم لازم است و هم می‌تواند نباشد. در دنیا مرسوم است که خروجی فعالیت دانشجو و استاد باید یک مقاله علمی با کیفیت باشد. اصل این موضوع کاملا قابل پذیرش است.

**ولی شاید چنین اصلی در واحدهای کوچک‌تر و ضعیف‌تر دانشگاهی نیاز نباشد؟**

بله، همین است. مشکل این است که بعضی دانشجویان و واحدهای دانشگاهی ظرفیت و پتانسیل لازم را نداشتند. پس ۱-نداشتن اشتغال فارغ‌التحصیلان در جامعه، ۲- نداشتن کنترل ظرفیت دانشگاه‌ها و گسترش بی‌رویه دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و مورد سوم این که برخی تنها برای کسب مدرک وارد مراکز تحصیلات تکمیلی می‌شوند، به این امر دامن زده است. اگر فارغ‌التحصیلان با همان مدرک لیسانس جذب کار شوند، این حجم زیاد تقاضا برای تحصیلات تکمیلی و دکترا را نخواهیم داشت. در دنیا درصد اقبال برای تحصیلات تکمیلی به‌ویژه دوره‌های دکترا زیاد نیست، در ژاپن و آمریکا عمده کسانی که وارد دوره‌های دکترا می‌شوند، از کشورهای جهان سوم، پاکستان، بنگلادش، ایران، عرب و... هستند. عمده جوانان این کشورها خودشان جذب کار می‌شوند.

**البته استقبال از دوره‌های تحصیلات تکمیلی در کشور ما از بیکاری هم تأثیر می‌پذیرد. علاوه بر این، بازکردن در دانشگاه‌ها به‌طور بی‌سابقه و کمبود اعضای هیأت علمی هم نظارت روی پایان‌نامه‌ها را کاهش داده است.**

بله، صحیح است؛ بعضی می گویند رفتن به سمت مقاله‌محوری نادرست است. مقاله باید باشد ولی با کیفیت و نظارت همراه باشد. ما هم جنبه‌های پیشگیری و هم برخوردهای قانونی داریم. در موضوع پیشگیری هم اکنون وزارتخانه کنترل جدی برای جلوگیری از توسعه بی‌رویه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دارد و حتی ادغام برخی مجتمع‌های آموزش عالی در دانشگاه‌ها متناسب با طرح آمایش، در دستور کار است و در حال حاضر برای اعطای مجوز ظرفیت‌های دوره دکترا بسیار با دقت و وسواس عمل می‌شود. علاوه بر این، به دانشگاه‌ها تأکید شده پروژه‌ها، کنترل، هدایت و مأموریت‌گرا شوند. قسمت بعدی بحث برخورد با تخلفات است. بخشی از مشکلات این بخش فرهنگی است و جالب این که هنوز بعضی متخلفین نمی‌دانند که کار آنها جرم است. در این بار ایجاد فضای آگاهی برای دانشجو، استاد و سایر افراد دخیل، در دستور کار وزارت است. به همین منظور در هر دانشگاه، یک کمیته اخلاق و پژوهش ایجاد کردیم که باید با برگزاری دوره‌ها، کارگاه‌ها و انتشار کتابچه‌های مرتبط، بحث اخلاق و تخلف پژوهشی را آموزش دهند.

**الان این کمیته‌های اخلاق در دانشگاه‌ها فعال شدند؟**

بله، معاونان پژوهشی مسئول این کمیته‌ها هستند. این مسأله ساده‌ای نیست که بگوییم با یک بخشنامه و برخورد مسأله حل می‌شود و نیازمند کمک رسانه‌ها هم هست. علاوه بر این، آیین‌نامه‌ای را تنظیم کردیم تحت عنوان «آیین‌نامه مقابله با تخلفات دانشگاهی داخل دانشگاه»، در کنار آن، آیین‌نامه تعیین و تشخیص مصادیق تخلفات پژوهشی نیز ابلاغ شد، چون ما به‌عنوان وزارت علوم، اختیار اعمال قانون و مقررات در دانشگاه‌ها را داریم که این آیین‌نامه‌ها از انتهای سال ۹۳ ابلاغ شده و الان هم به‌طور جدی پیگیری می‌شود. معاونین پژوهشی دانشگاه‌ها ملزم هستند که هر گونه تخلفی را با قاطعیت پیگیری کنند اما بخش دیگری از این مسأله در داخل دانشگاه نیست؛ برای نمونه، گروه‌ها و شرکت‌های پایان‌نامه‌نویسی از این قبیل هستند که چون وزارت علوم برای برخورد با این موسسات اختیارات لازم را ندارد، لایحه‌ای را به دولت پیشنهاد دادیم که دولت، آن را تصویب و به مجلس ارسال کرد که با گروه‌های پایان‌نامه‌نویس در فضای فیزیکی و مجازی برخورد شود. این لایحه به اواخر مجلس قبل رسید و در مجلس جدید هم هنوز مورد بررسی قرار نگرفته است. امیدواریم مجلس محترم دهم آن را در دستور کار خود قرار دهد که ان‌شاءالله با تصویب آن با همکاری نیروهای قضائی و انتظامی با این گروه‌ها برخورد شود.

عکس: سعید غلامحسینی / شهروند

**این مواردی که شما اشاره کردید، در صورت عملی شدن، می توانند پایان‌نامه‌فروشی را از بین ببرند؟**

اگر آن لایحه هم ابلاغ شود، این موضوع به راحتی از بین نمی‌رود، ولی موضع قاطع وزارت علوم و حاکمیت را که برخورد جدی با این پدیده در همه جهات است، نشان خواهد داد. البته برای تحقق این امر، همان گونه که اشاره کردم، لازم است تمامی ارکان و بازیگران اثرگذار نظیر رسانه‌ملی، رسانه‌ها، دستگاه قضائی، مجلس، وزارتخانه‌ها و نهادهای ذیربط، جامعه علمی و دانشگاهی و انجمن‌های علمی به صورت هماهنگ و همسو در حوزه‌های مرتبط فناوری رفع خلأهای قانونی، ایجاد اشتغال، برخوردهای پیشگیرانه و مقابله‌ای قاطع، فرهنگ‌سازی را عملی کنند.

**پس از گزارش مجله ساینس و همچنین حذف ۵۸ مقاله ایرانی، تصویر بدی از کشور ما در دنیا و در حوزه پژوهش به وجود آمد. چگونه می‌خواهید این تصویر را اصلاح کنید؟**

البته من این را بگویم که همین مجله ساینس، سال گذشته گزارش بسیار خوبی را از ایران منعکس کرد؛ یک گزارش تفصیلی که نشان می‌داد ایران روند علمی بسیار روبه‌رشدی دارد و در آن‌جا توجه جدی‌ای به رشد علمی کشور داشتند. این پدیده تقلب و پایان‌نامه‌فروشی قطعا یک ناهنجاری است، هرچند که در کشورهای روبه‌رشد تا اندازه‌ای طبیعی است. ما باید به دنیا بگوییم که اگر اقدامات درجهتی است که برخورد قطعی با این موضوع به عمل نخواهد آمد، حق داشتند که بگویند تقلب‌ها در کشور، ابعاد گسترده‌ای دارد ولی در کشوری که در حال توسعه علمی جدی است تا اندازه و حدی از این موارد طبیعی است. البته باید اخلاق علمی نیز همزمان رشد پیدا کند. الان جواب و توضیح ما این است که هم‌اکنون ساز و کارهای برخورد با این موضوع در کشور شکل گرفته و عزم مجموعه نظام علمی ما، گروه‌ها و انجمن‌های علمی و تشکل‌های اساتید و دانشجویان مقابله با تقلب است. بنابراین، این تخلفات با توجه به رشد علمی سریع و قوی‌ای که ما داریم، ظهور کرده که خوشبختانه با تمام قدرت سازو کارهای پیشگیری و مقابله‌ای طراحی شده و در حال اجراست.

**در این که برخی مدرسان در ایجاد فضای پایان‌نامه‌فروشی نقش داشتند، شکی وجود ندارد؛ به این معنی که اگر انتخاب و گزینش اعضای هیأت علمی با معیارهای دقیقی صورت نگیرد، امکان دامن‌زدن به تخلف در پایان‌نامه‌ها افزایش خواهد یافت و این مسأله، موضوع بورسیه‌ها که در این دولت مطرح شد را به تخلف پایان‌نامه‌ها بازمی‌کند. ماجرای بورسیه‌ها به کجا کشیده شد؟**

واقعیتش این است که تا ۱۰ سال قبل، موضوع بورسیه کردن دانشجویان دوره دکترای تخصصی برایمان خیلی مهم بود ولی الان فارغ‌التحصیلان دکترا و متقاضی هیأت علمی زیاد شده‌اند و اغلب دانشگاه‌ها تمایلی به بورسیه کردن در چارچوب قبل را ندارند؛ نه این که بگوییم جلوی بورسیه را گرفتیم بلکه تقاضایی از طرف دانشگاه‌ها صورت نمی‌گیرد، مگر در مناطق خیلی محروم. مسیر دانشگاه‌های ما با توجه به حجم زیاد متقاضیان و فارغ‌التحصیلان از داخل و خارج، از بورسیه تغییر یافته و در عوض ما بودجه‌ای را برای حمایت از فرصت‌های مطالعاتی در نظر گرفته‌ایم که دانشجو به مدت ۶ ماه تا یک سال دوره‌های مطالعاتی را در دانشگاه‌های معتبر بگذارند. پس به‌طور طبیعی دیگر فضای بورسیه‌ها همانند گذشته پیش نخواهد آمد. در موضوع بورسیه‌های مورد اشاره هم وزارتخانه کمیته‌های مختلفی را تشکیل داده و با توجه به تمامی شرایط پیگیر مشکلات آنها هم هستیم

**به نظر می آید محتوای برخی رشته‌ها چندان به روز و امروزی نیستند، چقدر سیستم آموزش عالی ما با نیازهای جامعه تطابق دارد و تا چه اندازه در رشته‌ها تغییر ایجاد می‌شود؟**

سوال شما دو قسمت است؛ یکی این که آیا عناوین و سرفصل‌های درسی که ما داریم، به‌روز هستند یا نه؟ و دو این که برخی رشته‌های دانشگاهی مورد نیاز هستند یا نه؟ چون گاهی اوقات به‌روز بودن لزوما مورد نیاز کشور نیست. درباره قسمت اول باید بگویم که در دو، سه سال اخیر در حوزه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی وزیر مجموعه‌های مربوطه کارهای بزرگی با حضور نمایندگان دانشگاه‌ها انجام و تعداد قابل توجهی از رشته‌ها بازبینی شده و الان هم همین مسیر ادامه دارد که باید این نوید را بدهم که خیلی از این رشته‌ها در حال به‌روز شدن هستند. قبول دارم که تعدادی از رشته‌ها چنین وضعیتی داشتند، ولی تعداد قابل توجهی بازبینی شده و تغییر پیدا کرده است. تعدادی رشته‌های بین‌رشته‌ای هم از قبیل نانو، بایو، فتونیک متناسب با شرایط ایجاد شده است. در برخی مناطق کشور ناهماهنگی‌های بین نیازهای منطقه، نوع رشته‌ها و نوع پژوهش وجود دارد که در قالب طرح آمایش در حال اصلاح هستند. مصوبه شورایعالی انقلاب فرهنگی با عنوان طرح آمایش آموزش عالی هم به دانشگاه‌ها ابلاغ شده و الان فاز به فاز در حال اجرا شدن است.

**یکی از جدی‌ترین نقدها به دولت یازدهم عملکرد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است تا جایی که در روزهای گذشته برخی از «لزوم تغییر وزیر تحمیلی به واسطه مجلس نهم» سخن گفتند. شما به‌عنوان یک فرد دانشگاهی تا چه اندازه این نقدها را منصفانه می‌دانید و در مجموع عملکرد این وزارتخانه در سه سال گذشته را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

جناب آقای دکتر فرهادی انصافا همراه دولت هستند و این بحث تحمیلی به نظر من درست نیست. آقای دکتر فرهادی با سابقه طولانی در دولت‌های انقلابی اولیه و صاحب تجربه فراوان در وزارت علوم و وزارت بهداشت هستند. وزارت علوم، هم وزارتخانه‌ای پرچالش است و هم انتظار زیادی از آن می‌رود؛ مخاطبان این وزارتخانه افرادی روشنفکر، صاحب‌اندیشه و با روحیه انتقادی هستند که انتظارات زیادی دارند. متأسفانه در وزارت علوم مشکلات هم زیاد بوده است؛ از لحاظ ارتباط با صنعت، مشکلات مالی و بودجه‌ای و... به هر صورت مشکلات بسیار جدی در این حوزه وجود داشته و دارد. خلأهای قانونی هم زیاد بودند که در این دوره دغدغه اصلی این بوده که از همه ظرفیت‌های قانونی استفاده کنیم؛ در دوره قبل بین معاونت علمی و فناوری و وزارتخانه اختلافات زیاد بوده است و تعداد معدودی از شرکت‌ها توانسته بودند دانش‌بنیان شوند؛ یعنی قانون پیشرفته حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان که جزو قانون‌های افتخارآمیز کشور بوده معطل مانده بود. در دوره قبل صندوق نوآوری و شکوفایی و قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان عملیاتی نشدند. ما بر این عقیده بودیم این اختلافات باید از بین برود و هماهنگی لازم بین وزارت و معاونت علمی صورت بگیرد. حاصل این رویکرد این است که در حال حاضر بیش از ۲۵۰۰ شرکت دانش‌بنیان ایجاد شده، ۱۰۰۰ شرکت دانش‌بنیان در پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری مستقر هستند، همچنین ما ۱۷۰ مرکز رشد در دانشگاه‌ها ایجاد کرده‌ایم، حدود ۴۴۰۰ شرکت در پارک‌های علم و فناوری ما فعالند و در هر استانی یک پارک علم و فناوری داریم. در همین دوره دو قرارداد بی‌نظیر و بی‌سابقه با مجموعه وزارت نفت امضا کردیم که مهم‌ترین موضوع آن واگذاری بحث پروژه‌های عظیم ازدیاد برداشت از میادین نفتی است. قراردادهای دیگری هم با وزارتخانه نیرو، رفاه و دیگر وزارتخانه‌ها منعقد کردیم. از لحاظ فضای فرهنگی انصافاً با ملاحظه جمیع ابعاد، آزادی فکر و حضور گروه‌های مختلف را دانشگاه‌ها شاهد هستیم که وقتی همه این موارد را در کنار مجموعه چالش‌ها و کمبودها نگاه کنیم، به نظر من عملکرد قابل قبولی صورت گرفته است.

ادامه در ستون مقابل

**در روزهای گذشته بحث استیضاح وزیر علوم جدی‌تر شده است، شما استیضاح احتمالی را به مصلحت می‌دانید؟**

به نظر من دولت الان در آخرین ماه‌های کار خود است و طبیعتا هر چقدر که بتواند برنامه خود را به انتها برساند به مصلحت نظام است. خیلی از وزرا بار سنگینی را بر دوش خود احساس می کنند. استیضاح اختیار قانونی مجلس است؛ ولی به نظر من الان باید پیگیر این باشیم که کمک کنیم کارهای در حال انجام با هماهنگی به نتیجه مطلوب برسند. با توجه به مشکل اعتبارات دانشگاه‌ها، الان کمک برای به سرانجام رساندن برنامه‌ها به نظر من ضروری‌تر است.

**جدیداً ریاست دانشگاه آزاد از گزینش دانشجویان مقاطع ارشد و دکتری سخن گفته است. در این بین، بحث خروج نخبگان از کشور هم وجود دارد که برخی معتقدند سخت‌گیری‌های امنیتی و فرهنگی خارج از وزارتخانه، در این خروج، تاثیر گذار است. چنین سخت‌گیری‌هایی واقعا وجود دارد؟**

تا جایی که من می‌دانم این سخت‌گیری‌ها در مقطع فوق‌لیسانس وجود ندارد، در مقطع دکتری هم حداقل در شرایط فعلی مراجع مسئول خیلی با مسامحه و با این معیار که تحصیل حق افراد است، برخورد می کنند. من در این قسمت ورودی نداشتم که بخواهم قضاوتی داشته باشم. کلا ما در فضای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری اگر در گیر افراط و تفریط شویم، لطمه می‌خوریم؛ یعنی خیلی بخواهیم سخت‌گیری کنیم، آسیب می‌بینیم و باعث می‌شود جوانان را از دست بدهیم و خیلی هم بخواهیم جدی نگیریم، باز هم در مواردی ممکن است که آسیب ببینیم. به نظر من اولا باید فضا را جوری کنیم که نیاز به این کنترل‌ها نباشد؛ یعنی فضا زنده و شاداب باشد. چرا بعضی کشورها مشکل کمتری دارند؟ اگر وضع اشتغال مناسب باشد و فضای زندگی خوب باشد خیلی از این مسائل حل می‌شود. من بسیاری از این مشکلات را اقتصادی و حتی مسائل اجتماعی را ناشی از مشکلات اقتصادی می‌بینم؛ برای نمونه یک دانش‌آموخته دانشگاه اگر به موقع ازدواج نکند یا شغل مناسب پیدا نکند قطعاً این معضلات تبدیل به مسائل پیچیده می‌شود. حالا اگر ما سخت‌گیری‌های نسنجیده‌ای داشته باشیم، باعث خواهد شد مشکلات حادتر شود. بنابراین افراط و تفریط تأثیر منفی دارد و در دنیا هم سیستم‌ها نه بدون کنترلند و نه سخت‌گیری شدید وجود دارد. باید با مراعات و تدبیر سیاست‌های کلان را مدیریت کنیم.

**بعضی مسئولان وزارتخانه‌های علوم و بهداشت همزمان با دوران مسئولیت خود تعداد مقالات فراوانی را منتشر می کنند؛ مثلا در ده ماهه نخست سال ۲۰۱۶، دکتر قاضی‌زاده هاشمی ۴۵ مقاله و دکتر فرهادی ۲۵ مقاله علمی به ثبت رساندند و در مورد معاونان این وزارتخانه‌ها هم چنین موضوعی دیده می‌شود. به برداشت شما امکان انتشار این تعداد مقاله از سوی مسئولانی با مشغله فراوان وجود دارد؟ و این نقد که برخی مسئولان و مدیران گروه یا روسای دانشکده از دسترنج دیگران استفاده می‌کنند تا چه اندازه درست است؟**

من اطلاع دقیقی از جزییات آمار فوق ندارم؛ البته ممکن است نتایج منتشره مربوط به مجموعه فعالیت‌های تحقیقاتی گذشته بوده باشد که در حال حاضر به صورت مقالاتی انتشار یافته است.

---

خبر

عضو کمیته کشوری ایدز اعلام کرد:

## ۳۲هزار مبتلا به ایدز، ۸هزار مرگ در اثر ایدز

**در ۳ ماه اول امسال سهم انتقال جنسی ایدز ۴۲درصد و اعتیاد تزریقی ۳۴درصد بود**

**شهروند|** آخرین گزارش وزارت بهداشت از تعداد مبتلایان به ایدز در کشور نشان می‌دهد که ۳۲هزار و ۶۷۰ نفر ایرانی به اچ‌آی‌وی مبتلا هستند؛ اینها تنها کسانی هستند که شناسایی شده و تعدادشان ثبت شده است. آمارهای غیررسمی حکایت از چهار برابر بودن آمارهای واقعی ابتلا به ایدز در کشور دارد. گزارش وزارت بهداشت همچنین نشان می‌دهد که ۸۴درصد مبتلایان به این بیماری مرد و ۱۶درصد هم زن هستند، این در حالی است که به استناد همین آمار در سه ماه اول امسال، زنان ۳۴درصد مبتلایان و مردان ۶۶درصد را تشکیل می‌دهند که سهم انتقال جنسی ایدز ۴۲درصد و اعتیاد تزریقی ۳۴درصد بود.

این گزارش را مسعود مردانی، عضو کمیته کشوری ایدز اعلام کرد؛ گزارشی که افزایش تعداد زنان و جوانان مبتلا به ایدز و انتقال جنسی آن را حکایت می کند. مردانی به ایسنا گفت: «تا پایان خردادماه امسال که آخرین آمار ایدز ثبت شد، ۵۴درصد موارد گزارش‌شده در گروه سنی ۲۱ تا ۳۵سال قرار دارد. این آمار نشان می‌دهد که بیش از ۵۰درصد موارد ابتلا به اچ‌آی‌وی/ایدز در سال‌های جوانی رخ می‌دهد؛ سنی که فرد از نظر مقاربت جنسی فعال است.» او از مرگ هشت‌هزار و ۳۱۱ نفر در پی ابتلا به این بیماری خبر داد: «از میان کل مبتلایان به ایدز، ۱۱هزار و ۶۹۴ نفر هم به مرحله چهارم که همان بیماری ایدز است، رسیده‌اند. ایدز مرحله پیشرفته بیماری است و اگر درمان نشود، بیمار دچار عفونت‌های فرصت‌طلب، سرطان‌ها و درنهایت مرگ می‌شود.»

عضو کمیته کشوری ایدز درباره سهم راه‌های مختلف ابتلا به ایدز هم توضیح داد: «از سال ۶۸ که نخستین مورد ابتلا به این بیماری گزارش شد و به دنبال استفاده از فرآورده‌های خونی آلوده که از کشور فرانسه به ایران آمده بود، یکی از علت‌های ابتلا به بیماری تزریق با وسایل مشترک بوده است که عدد آن ۶۸,۲ درصد اعلام شد. همچنین رابطه جنسی با ۱۸.۵درصد و انتقال از مادر به کودک با ۱,۵درصد در انتقال این بیماری سهیم بوده‌اند.»

به گفته مردانی، ۱۱درصد علت‌های ابتلا به ایدز نامشخص بود؛ اما تصور می‌شود که این تعداد به احتمال زیاد از راه مقاربت جنسی مبتلا شده‌اند، اما به علت حفظ آبرو و مسائل فرهنگی که در کشور وجود دارد، آن را کتمان می کنند.

مردانی با تأکید بر این که شایع‌ترین راه انتقال اچ‌آی‌وی/ایدز در دنیا مقاربت جنسی است، افزود: «راه انتقال ۰.۸درصد از این موارد هم فرآورده‌های خونی بوده است که این موارد در سال‌های جدید اتفاق نیفتاده است؛ چرا که در سال‌های پیش از اجرای سیاست پالایش ۱۰۰درصدی خون توسط سازمان انتقال خون، آزمایشگاه‌ها روش دقیق شناسایی موارد انتقال اچ‌آی‌وی و تست خون را نداشتند و در آن موقع عده‌ای از هموطنان از این راه به این بیماری گرفتار شدند.» عضو کمیته کشوری ایدز با تأکید بر این که الگو و درصد انتقال بیماری در مردان و زنان تغییر کرده است، افزود: «روند ابتلا به ایدز نشان می‌دهد که استفاده از مواد اعتیادآور و سرنگ مشترک که در دهه قبل شایع‌ترین راه انتقال این ویروس بوده، امروز جای خود را به رابطه جنسی داده است.»

به گفته مردانی، در سه ماهه اول سال ۹۵، ۳درصد موارد انتقال بیماری از مادر به کودک بوده است. همچنین علت ۲۱درصد موارد ابتلا در سال جدید اعلام نشده است که به احتمال زیاد، درصد بالایی از آنها، به دلیل روابط جنسی مبتلا شده‌اند. مردانی به فعالیت مراکز مشاوره بیماری‌های رفتاری اشاره کرد: «این مراکز در بیمارستان‌های امام خمینی، مسیح دانشوری، لقمان حکیم، مرکز بهداشت غرب در خیابان استاد معین، مرکز بهداشت طالقانی در خیابان شریعتی تهران و تمام مراکز بهداشتی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور وجود دارند. حتی اگر فردی به بیماری مبتلا نباشد و تنها می‌خواهد از آن مطمئن شود، می‌تواند در این مراکز به صورت رایگان آزمایش دهد.» عضو کمیته کشوری ایدز با اشاره به وضع ابتلا به این بیماری در جهان، گفت: «در حال حاضر در بسیاری از کشورهای خاورمیانه، تایلند و چین افزایش موارد جدید ابتلا باعث نگرانی شده است. این نگرانی بیشتر درباره کسانی است که اطلاعات کافی درباره راه‌های انتقال ایدز ندارند.»

---

## جدول شماره ۱۰۰۴

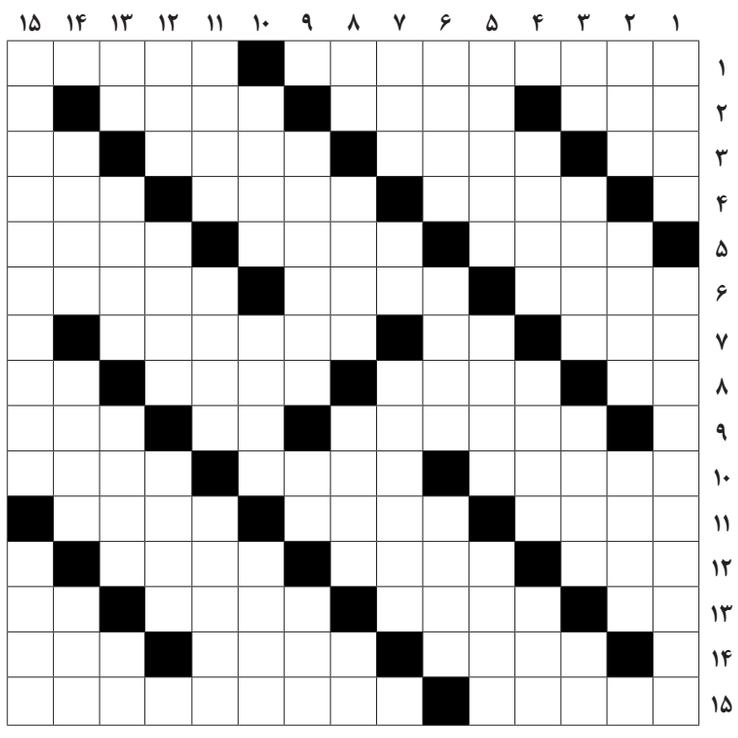

**افقی**

۱-فیلمی به کارگردانی ریدلی اسکات عرضه‌شده در سال ۲۰۰۰ و با بازیگری راسل کرو- هادی لکتریسیته
۲-دستاویز- سفارش پیش از مرگ- معتبرترین جایزه علمی جهان
۳-نوار محافظ دور بدنه چیزی- هجوم- پایتخت فلزی اروپا- تهوع
۴- کم‌خرد و نادان- بیماری کهنه و دیرپا- وصله ناپیدا
۵-مستمری- مردنی- تیم فوتبالی در فرانسه
۶-دسته‌هاون- سوغات یزد- حق‌الشرب
۷-پشت سر- خطاب بی‌ادبانه- از شهرهای استان مرکزی
۸-نور اندک- ماه سوم از دوازده برج فلکی- سمت راست- واحد بازی والیبال
۹-ایالتی در آمریکا و نوعی خوراک- تکرار حرفی- تیریقه‌نشین
۱۰- در به در- حمام بخار- دروازه‌بان سابق آرسنال و تیم ملی انگلیس
۱۱-هیچ‌کس را یارای توقف آن نیست- ضرر- به کاربستن قانون
۱۲-شیشه آزمایشگاه- پسر گیو در شاهنامه- مالیات زمین
۱۳- دریا- قدرت و توانایی- دودل- حرف موصولی
۱۴-رفت و آمد- گلخن حمام- بت مورد علاقه قریش
۱۵-کیسه چرمی- تشکر

**عمودی**

۱-رختشوی- پنجمین مثنوی از مثنوی‌های هفت‌اورنگ جامی
۲- پارچه کهنه- همراه خاکانداز- کبوتر صحرایی
۳-آب در لغت محلی- پسرش از دانشمندان و حکمای نامی ایران بود- علم اثبات اصول و عقاید دینی و دفاع از آنها- علامت بیماری
۴-سوراخ- بهشت- ضمیر مفعولی
۵-روزانه- خوش‌قامت- وجود داشتن
۶-واحد شمارش درخت- برج کج ایتالیا- فراوان
۷- گمراهی- صدای مار- یکی از مولکول‌های تشکیل‌دهنده آب
۸- پوستین و جبه- قابله- پول چین- بالای فرنگی
۹- پیش از مسابقات وزنه‌برداری انجام می‌شود- تکرار حرفی- از انجیل‌ها
۱۰-لینت- التماس- سمبل وقت
۱۱-برافروخته- رسم و روش- ضربه‌ای با پشت پا
۱۲- کوزه سفالی- ماه پاییزی- لقب ششمین معصوم
۱۳- خاندان- ستاره هلندی بایرن مونیخ- برادر سلم و تور- بخار دهان
۱۴-جایی برای گذاشتن کتاب- برودت- غرور
۱۵- کارگردان اسکار برنده آمریکایی فیلم جوخه و متولد چهارم جولای- پایتخت هند

### حل جدول شماره ۱۰۰۳

| | ۱ | ۲ | ۳ | ۴ | ۵ | ۶ | ۷ | ۸ | ۹ | ۱۰ | ۱۱ | ۱۲ | ۱۳ | ۱۴ | ۱۵ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| ۱ | ا | م | ی | ر | خ | س | ر | و | د | ه | ل | و | ی | ■ | د |
| ۲ | س | ■ | د | خ | ل | ■ | پ | ا | و | ر | ق | ی | ■ | خ | س |
| ۳ | ت | ک | ■ | ت | ا | و | ■ | ن | س | ا | ب | ■ | د | ش | ت |
| ۴ | ح | ل | ب | ■ | ل | ب | ه | ■ | ی | ت | ■ | غ | ل | ا | م |
| ۵ | ص | ر | ی | ر | ■ | ا | م | ن | ه | ■ | ف | ر | ی | ب | ا |
| ۶ | ا | ■ | ت | ی | ه | ■ | ت | ی | ■ | س | ا | ی | ر | ■ | ی |
| ۷ | ل | ق | ■ | س | پ | ا | ■ | ر | خ | ت | ش | و | ■ | ا | ه |
| ۸ | ■ | د | و | ■ | ا | ن | د | و | ن | ز | ی | ■ | ک | ه | ■ |
| ۹ | ق | م | ■ | ا | ت | م | ا | م | ■ | ی | س | ر | ■ | ن | ا |
| ۱۰ | ا | ■ | م | ر | ی | ی | ■ | ن | ا | ■ | م | ش | ا | ■ | ن |
| ۱۱ | چ | ا | ل | و | ت | ■ | م | د | ر | ن | ■ | ت | و | ت | ی |
| ۱۲ | ا | م | ا | ر | ■ | ت | ا | ■ | گ | ی | س | ■ | ت | ر | م |
| ۱۳ | ر | ی | ل | ■ | ب | ر | ن | ت | ■ | ل | گ | ن | ■ | ن | ی |
| ۱۴ | ی | ل | ■ | س | ی | ا | ت | ی | ک | ■ | ا | و | ر | ■ | ش |
| ۱۵ | ه | ■ | ا | ل | ا | خ | و | ن | و | ا | ل | ا | خ | و | ن |